

Արմավիրի Հացիկի Ավ. Բաղդասարյանի անվան միջնակարգ դպրոց

Հասարակագիտություն

Թեմատիկ պլանավորում

IX դասարան

34 ժամ

2022-2023 ուստարի

Խ. Արշակյան

Ամիս ամսաթիվ	№	ԹԵՄԱ, ԵՆԹԱԹԵՄԱ	ԺԱՄ	ԷԶ	ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՈՒՄ ՍՈՎՈՐՈՂԸ ՊԵՏՔ Է.	
					Ա մակարդակ	Բ մակարդակ
	1	ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	(7)			
	1	<ul style="list-style-type: none"> ԴԱՍ1. ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒ- ԹՅՈՒՆ. ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ԱՐԺԱՆԻՔՆԵՐԸ 	1	ԷԶ 5- 10	<p>Իմանա <i>ժողովրդավար ություն և սահմանադրու թյուն</i> հասկացություն ները, ՀՀ Սահմանադրու թյան մեջ մարդու իրա- վունքների առնչվող հոդվածները: Ներկայացնի ժողովրդավար ության հիմնարար արժեքները, սկզբունքները և ժողովրդավար</p>	<p>Ներկայացնի ժողովրդավարու թյունը և սահմանադրակ անությունը որպես մարդու իրավունքների և ազատություննե րի երաշ- խավոր: Վերլուծի ժողովրդավարու թյան առավելու- թյունները և դժվարությունն երը: <i>Կարողանա նկարագրել և համեմատել դասարանային կանոնների ընդունումը</i></p>

					ական գործելակերպը: Իմանա, թե ինչ է օրենքի և իրավունքի գերակայությունը:	<i>որպես ժողովրդավարական գործընթաց:</i>
	2	<ul style="list-style-type: none"> ՂԱՍ2. ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ 	1	Էջ 11-16	Բացատրի օրենքի կիրարկում հասկացությունը:	Մեկնաբանի օրինականությանն դերը ժողովրդավարության և իրավական պետության կայացման խնդրում:
	3	<ul style="list-style-type: none"> ՂԱՍ3 ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐԸ . 	1	Էջ 17-22	Ներկայացնի օրենքների և այլ իրավական ակտերի դերը փոքրամասնության իրավունքների, գենդերային իրավահավասարության և մարդու այլ հիմնարար իրավունքների պահպանման գործում:	Որևէ օրենքի օրինակով դատողություններ անի օրենքների ընդունման և դրանց փաստացի կիրառման վերաբերյալ, վերլուծի օրենքի կիրառման արդյունավետությունը:
	4	<ul style="list-style-type: none"> ՂԱՍ4. ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՍԱՅՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐԸ ՈՐՊԵՍ ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԵՆԱՍՅՈՒՆ 	1	Էջ 23-28	Բացատրի ազատ և արդար ընտրությունների կարևորությունը իր և հասարակության համար: Ներկայացնի քաղաքական կուսակցությունները որպես ժողովրդավարական	Ներկայացնի ազատ ընտրությունը որպես քվեարկության միջոցով որոշումներ կայացնելու ձև: Վերլուծի ընտրություններին գիտակցված մասնակցության ազդեցությունը ժողովրդավարա

					<p>հասարակության մեջ հանրության տարբեր խմբերի շահերը ներկայացնող միջոց: <i>Կարողանա հիմնավորել սեփական տեսակետը:</i></p>	<p>կան հասարակության կայացման գործում: <i>Կարողանա ուսումնասիրել և գնահատել ընտրություններին մասնակից կուսակցություններից մեկի նախընտրական քարոզչությունը</i> <i>տեսաժապավեններ, պաստառներ, գրքույկներ և այլն:</i></p>
	5	<ul style="list-style-type: none"> ԴԱՄ5. ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԱՃԻԱՏԱՆՔ. ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՅԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ Ի ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ 	1	<p>Էջ 29-34</p>	<p>Բացատրի հանրային բարիքի ստեղծման մեջ անհատի ինքնագիտակցության և պատասխանատվության կարևորությունը: Կամավորական աշխատանքի (համայնքում, դպրոցում և այլն) օրինակներ բերի:</p>	<p>Յիմնավորի ժողովրդավարական իշխանությունը որպես հանրային բարիքի ստեղծման երաշխավոր: Դատողություններ անի ժողովրդավարական հասարակության մեջ կամավորականության անհրաժեշտության վերաբերյալ: Կազմակերպի ժողովրդավարական ընտրություններ</p>

	6	<ul style="list-style-type: none"> ԴԱՍ 6. ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒ- ԹՅԱՆ ԵՎ ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐԸ 	1	<p>Էջ 35- 40</p> <p>Իմանա Միավորված ազգերի կազմակեր- պության, Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի և Եվրոպական կառույցների (Եվրոպական միություն, Եվրոպայի խոր- հուրդ, Եվրոպայում անվտանգությ ան և համագործակց ության կազմակերպու թյուն և այլն) դերը մարդու իրավունքների պաշտպանությ ան գործում: <i>Մամուլի, զանգվածային լրատվության այլ միջոցների ուսումնասիրու թյան հիման վրա ներկայացնի Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի կամ այլ միջազգային մարդասիրակա ն կառույցի գործունեությու նը, այդ կառույցի դերը բացահայտող</i></p>	<p>Վերլուծի Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագրի, Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատություննե րի պաշտպանությ ան մասին Եվրոպական կոնվենցիայի կամ միջազգային որևէ այլ փաստաթղթի բովանդակությո ւնը մարդու իրավունքների պաշտպանությ ան առումով: Փաստարկված դատողությունն եր անի միջազգային մարդասիրական կառույցների գործունեության վերաբերյալ:</p>
--	---	--	---	--	--

					<i>օրինակ բերի:</i>	
	7	ԹԵՄԱՏԻԿ ԳՐԱԿՈՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔ	(1)			
	2	ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	(3)			
	8	<ul style="list-style-type: none"> ՊԱՍ7. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ 	1	Էջ 41-46	<p>Իմանա հանրային քաղաքականություն հասկացությունը: Ներկայացնի հանրային քաղաքականության մասնակիցների, այդ քաղաքականության գործընթացում քաղաքացիների մասնակցություն կարևորությունը: Հասկանա իշխանության դերը հանրային քաղաքականության ձևավորման մեջ:</p>	<p>Բացահայտի հանրային քաղաքականության հիմնախնդիրներ, ուսումնասիրի որևէ հիմնախնդիր, առաջարկի այդ հիմնախնդրի լուծման այլընտրանքային տարբերակներ: Մշակի և ներկայացնի հանրային քաղաքականության իրականացման գործողությունների պլան:</p>
	9-11	<ul style="list-style-type: none"> ՊԱՍ8-11 . ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ. «ԱԿՏԻՎ ՔԱՂԱՔԱՑԻ» 	3	Էջ 47-67		
	3	ՔԱՂԱՔԱՑԻՈՒԹՅՈՒՆ	(3)			

	12	<ul style="list-style-type: none"> • ՊԱՍ12. ՄԱՐԴՈՒ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱՑՈՒ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ 	1	Էջ 68-73	<p>Իմանա <i>քաղաքացիությու</i> <i>ն</i>և հասկացությունը:</p>	<p>Մեկնաբանի մասնակցությունն ու առաջնորդությունը որպես քաղաքացիական դիրքորոշման բնութագրիչներ:</p>
	13	<ul style="list-style-type: none"> • ՊԱՍ13. ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԴԻՐՔՈՐՈՇՈՒՄ ԵՎ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹՅՈՒՆ 	1	Էջ 74-79	<p>Բացատրի քաղաքացու, քաղաքացիությունն չունեցող անձանց իրավական կարգավիճակը ՀՀ-ում:</p>	<p>Առաջարկի քաղաքացու պատասխանատու</p>
	14	<ul style="list-style-type: none"> • ՊԱՍ14. ՔԱՂԱՔԱՑՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳՐԻՉՆԵՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒՄ 	1	Էջ 80-84	<p>Ներկայացնի ակտիվ քաղաքացու հատկանիշներ:</p>	<p>մասնակցության բնութագրիչներ և վերլուծի դրանք:</p>
	15	ԱՄՓՈՓՈՒՄ	1			
	4	ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	(3)			
16		<ul style="list-style-type: none"> • ՊԱՍ15. ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒ - ԹՅՈՒՆՆԵՐ 	1	Էջ 85-90	<p>Իմանա <i>քաղաքացիական</i> <i>և հասարակություն</i> <i>ն</i>և հասկացությունը:</p> <p>Ներկայացնի քաղաքացիական հասարակության բաղադրիչները (խոսքի ազատություն, բազմակարծու</p>	<p>Հասկանա և բացատրի հասարակական կազմակերպությունների, միությունների և այլ կազմակերպությունների տեղն ու դերը քաղաքացիական հասարակության մեջ շահերի</p>

					թյուն, հասարակական կազմակերպություններ, միություններ և այլն):	պաշտպանության, բազմազանության և բազմակարծության ապահովման առումով: Հիմնավորի հասարակական կարծիքի և խոսքի, մտքի, խղճի ազատության կարևորությունը:
	17	<ul style="list-style-type: none"> • ԴԱՍ 16. ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ 	1	ԷԶ 91-96	Իմանազանգվածային լրատվության միջոցներ հասկացությունը: Ներկայացնիզանգվածային լրատվամիջոցների դերը քաղաքացիական հասարակության ձևավորման գործընթացում:	Հիմնավորի տեղեկացվածության կարևորությունը քաղաքացիական հասարակության ձևավորման գործում:
					Ներկայացնիթեմայում տրված հիմնական հասկացությունները:	Ուսումնասիրի համայնքային հիմնախնդիրները քաղաքացիական հասարակության հաստատությունների և զանգվածային լրատվության միջոցների միջոցով:

	5	ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲԱՂԱԴԻԻՉԸ	(4)			
	18	<ul style="list-style-type: none"> • ԴԱՍ18. ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ 	1	Էջ 97- 102	<p>Բացատրի շուկայական տնտեսության մեջ արտադրողների և սպառողների փոխկապվածությունը: Նկարագրի սպառողների պահանջարկի վրա ազդող գործոնները, մրցակցություն և ապահովող մեխանիզմներ:</p>	<p>Ներկայացնի շուկայական տնտեսությունը որպես ազատ ձեռնարկատիրության հենասյուն: Մեկնաբանի տնտեսության պետական կառավարման անհրաժեշտությունը: <i>Սպառողների հրավույնների խախտման, պետության կողմից հակամենաշնորհային քաղաքականության հրականացման օրինակներ բերի:</i></p>
	19	<ul style="list-style-type: none"> • ԴԱՍ19. ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԴԵՐԸ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ 	1	Էջ 103- 108	<p>Բացատրի պետության դերը ազատ շուկայական տնտեսության մեջ, պետության եկամտի աղբյուրները:</p>	<p>Ներկայացնի հարկերի և պետական բյուջեի փոխկապվածությունը: Մեկնաբանի անհատի տնտեսական անկախությունը որպես քաղաքացիական և հասարակության կայման:</p>
	20	<ul style="list-style-type: none"> • ԴԱՍ20. ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵՆ 	1	Էջ 109- 114		<p>Ներկայացնի հարկերի և պետական բյուջեի փոխկապվածությունը: Մեկնաբանի անհատի տնտեսական անկախությունը որպես քաղաքացիական և հասարակության կայման:</p>

						<i>Ուսումնասիրի ընտրված հանրային հիմնախնդրի լուծման համար նախատեսված պետական ֆինանսական միջոցները և եզրահանգումներ ր անի:</i>
	21	• ԴԱՍ 21. ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ. ԸՆՏՐԿԱՃ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ Ի ՀԵՏԱՉՈՏՈՒՄ ԵՎ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ -ՆԵՐԻ ՊԼԱՆԻ ՄՇԱԿՈՒՄ	1	Էջ 115-117		
	22	ԹԵՄԱՏԻԿ ԳՐԱՎՈՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔ	(1)			
	6	ՄԱՐԴՈՒ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱՑՈՒ ՀԻՄՆԱՐԱՐ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	(8)			
	23	ԴԱՍ 22. ՄԱՐ ԴՈՒ ԻՐԱ ՎՈՒՆՔ ՆԵՐ. ՀԱՍԿԱՑՈՒԹ ՅՈՒՆԸ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՀԻՄՔԵ ՐԸ, ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԲՆՈՒՅ ԹԸ	1	Էջ 118-123	Իմանա մարդու իրավունքների բարոյա-կան հիմքերը: Ներկայացնի մարդու իրավունքների սահմանափակ ման հիմքերը:	Հիմնավորի մարդու իրավունքների բարոյական հիմքերը: Վերլուծի մարդու իրավունքների, բարոյականության և օրենքի կապը:

24	<ul style="list-style-type: none"> • ԴԱՍ²³. ՄԱՐԴՈՒ ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ 	1	Էջ 124-130	<p>Իմանա մարդու քաղաքացիական իրավունքներն ու ազատությունները: Թվարկի մարդու քաղաքական իրավունքներն ու ազատությունները:</p>	<p>Օրինակներով վերլուծի մարդու քաղաքացիական իրավունքներն ու ազատությունները:</p> <p>Մեկնաբանի մարդու անձնական և քաղաքական իրավունքների կապը: Բացատրի մարդու քաղաքական իրավունքների ու ազատությունների պաշտպանության և ժողովրդավարական հասարակության կայացման փոխկապվածությունը:</p>
25	<ul style="list-style-type: none"> • ԴԱՍ²⁴. ՔԱՂԱՔԱՑՈՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ 	1	Էջ 131-136	<p>քաղաքական իրավունքներն ու ազատությունները:</p> <p>Ներկայացնի մարդու քաղաքական իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության խնդիրը:</p>	<p>Մեկնաբանի մարդու անձնական և քաղաքական իրավունքների ու ազատությունների պաշտպանության և ժողովրդավարական հասարակության կայացման փոխկապվածությունը:</p>
26	<ul style="list-style-type: none"> • ԴԱՍ²⁵. ՄԱՐԴՈՒ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱՑՈՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ 	1	Էջ 137-142	<p>Իմանա մարդու տնտեսական, սոցիալական, մշակութային իրավունքները:</p>	<p>Մեկնաբանի մարդու տնտեսական, սոցիալական, մշակութային իրավունքների տեղը այլ հիմնարար իրավունքների ու ազատությունների շարքում:</p>
27	<ul style="list-style-type: none"> • ԴԱՍ²⁶. ՄԱՐԴՈՒ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ 	1	Էջ 143-149	<p>Ներկայացնի մշակութային իրավունքների պաշտպանությունը որպես մարդու հոգևոր զարգացումը և մշակութային</p>	<p>Մեկնաբանի մարդու տնտեսական, սոցիալական, մշակութային իրավունքների ու ազատությունների շարքում:</p>

					բազմազանությո՞ւնը խթանող գործոն:	
	28	• ԴԱՍ 27. ԵՐԵՒԱՅԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ	1	Էջ 150-155	Իմանա երեխայի իրավունքների մասին, հաշմանդամների իրավունքների մասին ՀՀ օրենքների հիմնական պահանջները:	Ներկայացնի երեխայի իրավունքների և հաշմանդամների իրավունքների մասին միջազգային փաստաթղթերի հիմնական պահանջները:
	29-30	• ԴԱՍ 28. ԿԱՆԱՆՑ ԵՎ ՀԱՇՄԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ	2	Էջ 156-161		
	31-32	• ԴԱՍ 29. ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԸ ԵՎ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿՈՒՄ Ը ...	2	Էջ 162-167		
	33	• ԴԱՍ 30-31. ԿՐԿՆՈՒԹՅՈՒՆ	2		Ներկայացնի թե՛ մայրամ տրված հիմնական հասկացությունները:	Վերլուծի օրենսդրական փաստաթուղթ՝ մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների համատեքստում
	34	ԱՄՓՈՓՈՒՄ	1			